

Bryssel den 1 juni 2017
(OR. en)

9481/17

**Interinstitutionellt ärende:
2008/0140 (CNS)**

**SOC 413
ANTIDISCRIM 27
JAI 520
MI 437
FREMP 66**

RAPPORT

från:	Ordförandeskapet
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper I)/rådet
Föreg. dok. nr:	9288/17 SOC 375 ANTIDISCRIM 23 JAI 473 MI 427 FREMP 61
Komm. dok. nr:	11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246 - COM(2008) 426 final
Ärende:	Förslag till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning – Lägesrapport

I. INLEDNING

Den 2 juli 2008 antog kommissionen ett förslag till rådets direktiv som syftar till att utvidga skyddet mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning till att omfatta områden utanför arbetslivet. För att komplettera den befintliga unionslagstiftningen¹ på detta område är det tänkt att man i förslaget till det övergripande direktivet om likabehandling skulle förbjuda diskriminering på ovannämnda grunder när det gäller följande områden: socialt skydd inklusive social trygghet samt hälso- och sjukvård, utbildning, tillgång till varor och tjänster (inbegripet boende).

¹ Framför allt rådets direktiv 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG.

Det stora flertalet delegationer välkomnade förslaget i princip och många ställde sig bakom dess syfte att komplettera den befintliga rättsliga ramen genom att alla fyra diskrimineringsgrunderna tas upp med ett övergripande tillvägagångssätt.

De flesta delegationerna har framhållit vikten av att främja likabehandling som ett gemensamt socialt värde inom EU. Flera delegationer har särskilt betonat förslagets betydelse i samband med genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (nedan kallad *konventionen*). Vissa delegationer skulle emellertid ha föredragit mer långtgående bestämmelser vad avser funktionshinder.

Samtidigt som vissa delegationer framhåller vikten av att bekämpa diskriminering har de tidigare ifrågasatt nödvändigheten av kommissionens förslag, vilket de anser inkräktar på den nationella behörigheten i vissa frågor och står i strid med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Vissa delegationer är alltså emot att socialt skydd och utbildning ska ingå i tillämpningsområdet. Två delegationer vidhåller allmänna reservationer.

Vissa delegationer har också begärt förtydliganden och framfört betänkligheter, särskilt när det gäller bristen på rättslig säkerhet, behörighetsfördelningen samt förslagets praktiska, finansiella och rättsliga konsekvenser.

För närvarande vidhåller samtliga delegationer allmänna granskningsreservationer mot förslaget. Den tjeckiska, danska, maltesiska och brittiska delegationen vidhåller reservationer för parlamentsbehandling. Kommissionen har bekräftat att den i detta skede står fast vid sitt ursprungliga förslag och vidhåller en granskningsreservation mot varje ändring av detta.

Europaparlamentet antog sitt yttrande i enlighet med samrådsförfarandet den 2 april 2009². Efter Lissabonfördragets ikraftträdande den 1 december 2009 omfattas förslaget nu av artikel 19 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, vilket innebär att det krävs ett enhälligt beslut i rådet efter Europaparlamentets *godkännande*.

II. RÅDETS ARBETE UNDER DET MALTESISKA ORDFÖRANDESKAPET

Arbetsgruppen för sociala frågor fortsatte sin behandling av förslaget³ med utgångspunkt i två förslag till utformning från ordförandeskapet.⁴

Diskussionerna i arbetsgruppen har särskilt inriktats på följande huvudfrågor:

a) Införande av ett skäl om diskriminering på grund av kön eller könsidentitet som en försvårande omständighet (skäl 12ab)

Ordförandeskapet meddelade att ändringen inte hade som syfte att utvidga tillämpningsområdet för utkastet till direktiv, utan att erkänna det faktum att diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning kan förvärras av diskriminering på grund av kön eller könsidentitet.

Några delegationer ifrågasatte syftet med ändringen och undrade på vilket sätt frågan skulle hanteras i textens normativa del. En delegation föreslog att hänvisningen skulle tas med i skäl 13. Flera delegationer stödde visserligen syftet med ändringen, men föreslog att man skulle göra en hänvisning till diskriminering på flera grunder i allmänhet i stället för att peka ut en viss kombination av diskrimineringsgrunder. Ordförandeskapet valde det sistnämnda alternativet.

² Se dok. A6-0149/2009. Ulrike Lunacek (AT/utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor/De gröna/Europeiska fria alliansen) har av det nyss valda parlamentet utsetts till föredragande.

³ Mötena hölls den 20 januari och den 22 maj.

⁴ Se dok. 15603/16 och 7202/17.

b) Diskriminering på flera grunder (skälen 12, 12ab och 21 samt artikel 2.2 a–b)

I sina förslag till utformning ville ordförandeskapet förtydliga frågan om diskriminering på flera grunder och specificerade att diskriminering på de grunder som omfattas av förslaget också kan *sammanfalla* med diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung och nationalitet samt på grund av kön eller könsidentitet. I detta sammanhang har ordförandeskapet infört formuleringar av vilka det framgår att positiv särbehandling också kan omfatta en grupp personer med *en kombination* av egenskaper som hänför sig till religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Ett stort antal delegationer välkomnade att diskriminering på flera grunder hade införts i texten. Vissa andra motsatte sig dock detta. Kommissionen stödde införandet av diskriminering på flera grunder under förutsättning att det gjordes på ett konsekvent sätt. Kommissionen stödde också en delegations anmärkning som gick ut på att diskrimineringsgrunder som faller utanför direktivets tillämpningsområde inte bör nämnas i texten och föredrog i stället en allmän hänvisning till de grunder som inte omfattas av direktivet.

c) Diskriminering på grund av anknytning till en organisation som ägnar sig åt att främja rättigheter för personer (skäl 12a)

Ordförandeskapet lade till en bestämmelse i skäl 12a om skydd för personer som diskrimineras på grund av en anknytning som de har, eller uppfattas ha, till organisationer som ägnar sig åt att främja rättigheter för personer som tillhör en viss religion eller har vissa övertygelser, har ett visst funktionshinder, är av en viss ålder eller har en viss sexuell läggning.

Flera delegationer stödde ändringen, en delegation kunde inte godta den och vissa andra ansåg att det fanns ett behov av att granska den ytterligare.

d) **Tillämpningsområde (uttryckligt införande av lagstadgade kompletterande pensionssystem, skäl 17b och artikel 3.1 a)**

I sina förslag till utformning förtydligade ordförandeskapet lydelsen genom att särskilt ange att förbudet mot diskriminering skulle gälla tillgång till socialt skydd i den mån det avser social trygghet, *inbegripet lagstadgade kompletterande pensionssystem*.

Vissa delegationer föredrog att stryka hänvisningen till lagstadgade kompletterande pensionssystem eftersom det inte var nödvändigt att uttryckligen nämna dessa system då tillämpningsområdet framgick tydligt av formuleringen.

Ordförandeskapet införde också i detta sammanhang i skälen en hänvisning till mål C-267/06 Tadao Maruko, där domstolen konstaterade att diskriminering skett på grund av sexuell läggning.

Ett antal delegationer och kommissionen ansåg att hänvisningen till mål C-267/06 inte var lämplig eftersom målet gällde yrkesbaserade pensionssystem (som omfattas av direktiv 2000/78/EG) snarare än social trygghet och att ett omnämnande av målet i skälen därför kunde skapa förvirring.

d) **Rättsliga förmåner beroende på civilstånd (skäl 17h)**

Ordförandeskapet har anpassat texten för att täcka fall av diskriminering av samkönade par i samband med beviljande av förmåner beroende på civilstånd. Olika åsikter framfördes om den föreslagna ändringen.

e) **"Fysiska eller juridiska personer" (skäl 17ga)**

Ordförandeskapet reviderade skäl 17ga, där det nu tydligt anges att alla personer, *vare sig de är fysiska eller juridiska*, har rätt att fritt sluta avtal. Arbetsgruppen stödde denna ändring.

III. KVARSTÅENDE FRÅGOR

Det krävs ytterligare diskussioner om ovanstående frågor samt om ett antal andra kvarstående frågor, bl.a. följande:

- Direktivets tillämpningsområde, eftersom vissa delegationer var emot att socialt skydd och utbildning skulle ingå.
- Ytterligare aspekter på behörighetsfördelning och subsidiaritet.
- Rättslig säkerhet i fråga om de skyldigheter som kommer att införas genom direktivet.

Ytterligare detaljer om delegationernas ståndpunkter finns i dok. 5428/17 och 9288/17.

IV. SLUTSATS

Påtagliga framsteg har gjorts vad gäller de frågor som har diskuterats under det maltesiska ordförandeskapet. Ytterligare politiska diskussioner måste dock föras innan den nödvändiga enhälligheten kan uppnås i rådet.